

Masfjorden kommune
Austfjordvegen 2724
5981 MASFJORDNES

Sak 106/2021: Klage på delegert vedtak - søknad om dispensasjon for utviding av eksisterende flytebrygge
gbnr 38/2 - Åbakkevika. Masfjorden kommune

Ref: 21/222 – 21/7407

Tiltakshaver: Mowi

Ansvarlig søker: Marina Solutions

Sakstillegg til klage på delegert dispensasjonsvedtak av 17.09.2021

Det har framkommet nye opplysninger i saken, som er vesentlige for saksvurderingen om dispensasjon.
Disse er som følger:

1a) Det ble gitt dispensasjon til en større utvidelse/ oppdatering av eksisterende brygge i 2018:

Den eksisterende bryggen var opprinnelig kun 22 meter lang, og det er nok riktig at det hadde vært en del endringer i løpet av den 30-års perioden som hadde gått siden anlegget først ble etablert.

I **2018** ble det imidlertid søkt om dispensasjon til å oppgradere og forlenge bryggen fra 22 meter til 45 meters lengde, slik at den ble dimensjonert i hht dagens størrelse på brønnbåter og anleggets nåværende produksjonsnivå. (Se søknad av 26.02.2018 vedlagt.) Utvidelsen ville også gjøre at båtene ville komme lenger ut i viken når de lå til kai, og derfor få bedre dybde. (Før gjorde den kortere bryggen at båtene kom lenger inn i viken, hvor det er noe grunnere.) - Ingen av naboene hadde noen innsigelser til at dette ble gjort, fordi man så nytteverdien av å oppdatere bryggen ut fra den utvikling som hadde vært i produksjon og brønnbåtsegmentet i perioden fra smoltanlegget startet opp på 1990-tallet og fram til 2018.

Denne bryggeutvidelsen ville ifølge Mowi sin dispensasjonssøknad (26.02.2018) gjøre at smoltanlegget da ville kunne «*produsere og levere fisk på en forsvarlig måte i forhold til dyrevelferd, sikkerhet for arbeidere og utstyr og med den rasjonalitet som i dag kreves for å kunne konkurrere i denne bransjen*». I følge søknaden ville også de problemene som hadde vært med fortøyning og dybde (inkl. evt. risiko for at båter kunne ta nedi bunnen) bli løst/ forsvinne dersom det ble gitt dispensasjon til en utvidelse/ oppdatering av bryggen (fra 22 m til 45 m).

Mowi fikk i 2018 innvilget dispensasjon til sin søknad om å doble størrelsen på eksisterende brygge.
- Denne utvidelsen skulle tilsi at de problemer som Mowi oppgav som begrunnelser i dispensasjonssøknaden til tiltaket dermed ikke lenger skulle være gjeldende.

Til tross for at eksisterende brygge altså ble betydelig modernisert og utvidet så nylig som i 2018, og til tross for at situasjonen på anlegget *ikke* har endret seg siden denne påbyggingen fant sted, sendte Mowi 01.06.2021 søknad om dispensasjon til enda en 'utvidelse' av samme brygge. (NB! Denne gang er det egentlig ikke tale om å bygge på eksisterende brygge, men om å bygge et helt nytt bryggeanlegg 27 meter ut i viken fra land; 13 meter fra der hvor den eksisterende bryggen ligger.)

I følge Mowi selv, skulle som nevnt alle forhold som ble oppgitt som begrunnelse for dispensasjonssøknaden i 2018 om utvidelse av eksisterende brygge bli løst/ utbedret, dersom de fikk dispensasjon til dette tiltaket. - Vi ser derfor til vår forundring at den nye dispensasjonssøknaden (2021) har ordrett de samme begrunnelser som de som ble gitt i søknaden i 2018. (Det er ikke gitt en eneste ny begrunnelse i søknaden 2021.) Dette er selvmotsigende, og svekker Mowi sin troverdighet. – Se sammenligning av teksten i de to søknadene i tabellen nedenfor:

Dispensasjonssøknad av <u>2018</u> om utvidelse av eksisterende brygge fra 22 m til 45 m: (Se vedlagt)	Dispensasjonssøknad av <u>2021</u> om 'utvidelse' (egentlig bygging av en helt ny brygge) på 50 m:
Tekst i nabovarsel 2018: «Dagens kai og flytebrygge er dimensjonert og plassert for en mindre produksjon og for mindre båter enn det som er dagens situasjon. For å kunne produsere og levere fisk på en forsvarlig måte i forhold til dyrevelferd, sikkerhet for arbeidere og utstyr og med den rasjonalitet som i dag kreves for å kunne konkurrere i denne bransjen må kai/ flytebrygge oppdateres/ utvides.»	Tekst i nabovarsel 2021: «Dagens kai og flytebrygge er dimensjonert og plassert for en mindre produksjon og for mindre båter enn det som er dagens situasjon. For å kunne produsere og levere fisk på en forsvarlig måte i forhold til dyrevelferd, sikkerhet for arbeidere og utstyr og med den rasjonalitet som i dag kreves for å kunne konkurrere i denne bransjen må kai/ flytebrygge oppdateres/ utvides.»

Tekst i dispensasjonssøknad 2018: “Siden eksisterende anlegg for levering av levende fisk vart etablert er to forhold vesentlig endra: 1. Produksjonen i dette anlegget, og de fleste andre smoltanlegg, har økt betydelig siden de ble etablert for ca. 30 år siden. 2. Dette har medført at størrelsen på brønnbåter har økt mye siste åra. Ved levering siste åra har det ved flere anledninger vært problem med fortøyning og dybde. Selv om det har vært båter med mindre kapasitet enn det som nå er aktuelt har den store dybden på slike båter skapt vansker, båtene har ved lasting tatt i bunnen. Dette medfører stor risiko både for skade på utstyr, men også med fare for rømming av fisk. De brønnbåtene som er aktuelle for å laste levende fisk på Mowi sitt smoltanlegg på Kvingo er vesentlig større og kan ikke lenger legge til ved den eksisterende flytebryggen. De nyere båtene er også mer miljøvennlige med tanke på utslipp og støy. Sammen med mer miljøvennlige båter og færre anløp pga større båter, gir dette en miljømessig gevinst for området.»	Tekst i dispensasjonssøknad 2021: “Siden eksisterende anlegg for levering av levende fisk vart etablert er to forhold vesentlig endra: 1. Produksjonen i dette anlegget, og de fleste andre smoltanlegg, har økt betydelig siden de ble etablert for ca. 30 år siden. 2. Dette har medført at størrelsen på brønnbåter har økt mye siste åra. Ved levering siste åra har det ved flere anledninger vært problem med fortøyning og dybde. Selv om det har vært båter med mindre kapasitet enn det som nå er aktuelt har den store dybden på slike båter skapt vansker, båtene har ved lasting tatt i bunnen. Dette medfører stor risiko både for skade på utstyr, men også med fare for rømming av fisk. De brønnbåtene som er aktuelle for å laste levende fisk på Mowi sitt smoltanlegg på Kvingo er vesentlig større og kan ikke lenger legge til ved den eksisterende flytebryggen. De nyere båtene er også mer miljøvennlige med tanke på utslipp og støy. Sammen med mer miljøvennlige båter og færre anløp pga større båter, gir dette en miljømessig gevinst for området.» <u>Ny tekst:</u> «Aktiviteten blir den samme, men utvidelsen må til for å ivareta sikkerheten til båt, mannskap og ikke minst ivareta en forsvarlig måte å levere fisk på i forhold til dyrevelferd.»

I administrasjonen sin saksvurdering og vedtaksbrev av 17.09.2021, er ikke utvidelsen/ oppgraderingen av eksisterende brygge som fant sted i 2018 nevnt. – Det ville vært naturlig å vurdere omsøkt tiltak (2021) opp mot den bryggeutvidelsen som det ble dispensert til i 2018.

Minner om at eksisterende brygge ble utvidet og dimensjonert etter dagens behov så sent som i 2018, og at den da ble forlenget fra 22 m til 45 meter. Utvidelsen som ble omsøkt i 2018 skulle avhjelpe de samme ‘problemene’ som det nå (2021) søkes dispensasjon for. Det har ikke vært noen produksjonsøkning eller andre endringer ved virksomhetens aktivitet siden bryggeutvidelsen i 2018 fant sted. Det har heller ikke skjedd noe med størrelsen på brønnbåter de 2-3 årene som har gått siden denne utvidelsen. – Minner om at den eksisterende bryggen i 2018 ble dimensjonert til dagens situasjon, dvs til det som i dag er vanlig brønnbåtstørrelse (også dybdemessig).

[Brønnbåtfakta tilføyd 02.02.2022: 75% av den norske brønnbåtflåten består av brønnbåter under 3000 kubikk, og **61% av båtene er under 2500 kubikk** (hvorav 22% er mellom 1200-1800 kubikk). De fleste brønnbåter ligger således mellom 1200-3000 kubikk. - Kun 8,5 % av brønnbåtflåten i Norge består av gigantbåter på over 3500 kubikk. Mowi ønsker nå å bruke gigantiske båter på 4000-5000 kubikk, bl.a Aqua Maløy og Ronja Vest, i den vesle Åbakkevika. (Se oversikt over brønnbåt-flåten i tabell 1 og 2 på s.4-5 i vedlegget '03.01.2022, Havneforhold og dybder..'.)]

Det er vanskelig å se at det kan være behov for noen ny brygge (kun 3 år etter at den eksisterende bryggen ble så omfattende utvidet) eller at det er lovhjemmel for å dispensere fra Kommuneplanen og Pbl sitt byggeforbud i strandsonen til dette tiltaket.

1b) Brygge-utvidelsen i 2018 ble gjort uten nødvendig godkjenning:

Den eksisterende bryggen har både fortøyninger festet i land og gangbrygge i betong fra land, og kommer derfor inn under Pbl § 1-8 sitt forbud mot tiltak langs sjø og vassdrag. - Det ble imidlertid ikke søkt om dispensasjon fra Pbl sitt byggeforbud i strandsonen i søknaden av 26.02.2018, og Mowi manglet derfor dispensasjon/ tillatelse til den utvidelsen som ble gjort i 2018. (Det ble kun søkt om og dispensert fra arealformålet i Kommuneplanen.)

Dispensasjons-vedtaket av 17.09.2021 blir således ugyldig, fordi det ikke kan dispenseres til å ‘utvide’ en fra før ulovlig oppført brygge.

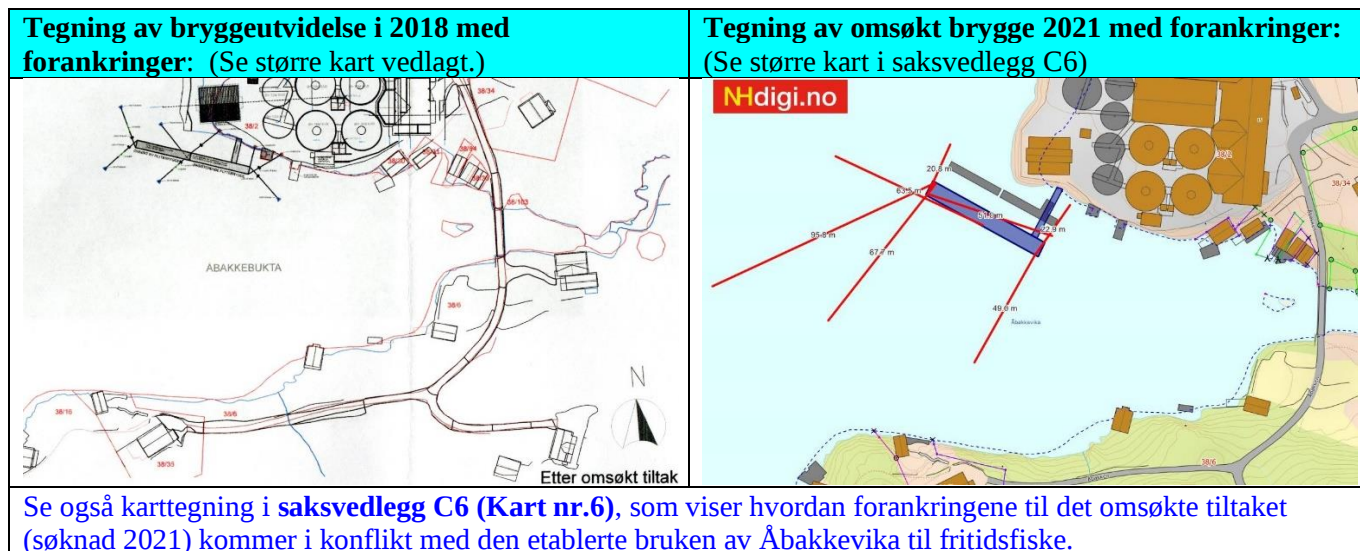
2) Omsøkt tiltak (2021) vil være i vesentlig konflikt med arealformålet i Kommuneplanen og Pbl:

Åbakkevika har i Arealdelen til Kommuneplan 2018-2030 for Masfjorden kommune arealformålet «flerbruksområde for (natur- og friluftsliv, ferdsel, farleier og fiske) bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner».

Omsøkt flytebrygge (søknad 2021) vil oppta store deler av viken (både fysisk og estetisk) og være betydelig mer inngripende på Åbakkevikas sjøområde/ sjøbunn, enn det som er tilfelle med den eksisterende bryggen.

Omsøkt flytebrygge vil ligge hele 27 meter ut i sjøen fra land og dens fortøyninger vil være i opptil 96 meters lengder, med flere tonns lodd festet langsetter kjettingene som vil gå skrått ned i sjøen utover hele viken.

Som det fremkommer av kartet så ligger den eksisterende bryggen mer tilbaketrukket, nærmere inn mot land. og fortøyningene er relativt korte og lite inngripende på sjøområdet utenfor bryggen.

Det nye bryggeanleggets omfattende forankringsløsninger i sjøen, vil innvirke negativt på allmenn bruk av viken; bl.a til fiske og annen fritidsbruk. Tiltaket vil også utgjøre et stort naturinngrep som vil være i konflikt med vernetanken av sjø-/ strandsone som ligger nedfelt i arealformålet i kommuneplanen og Pbl § 1-8.

Siden omsøkt tiltak av 01.06.2021 er i vesentlig strid med forutsetningene for arealformålet, skal ifølge Pbl §19-2 dispensasjon ikke gis.

3) Det foreligger to helt ulike søknader for samme tiltak (2021):

Mowi søkte 01.06.2021 om dispensasjon for utviding av eksisterende flytebrygge. I "Søknad om tillatelse til tiltak - Erklæring om ansvarsrett" av 06.07.2021 ble det derimot søkt om oppføring av et helt nytt anlegg - og ikke om å utvide. (Se vedlagt søknad/ erklæring av 06.07.2021.)

Formålet det ble søkt om, ble dermed endret fra å være en søknad om tilbygg til en søknad om nybygg. Søknaden 06.07.2021, som derfor må anses som en NY søknad, ble sendt direkte til kommunen, uten noe nabovarsel.

Det er dermed søkt om to helt ulike formål for samme tiltak! Hvis en trekker en parallell til hus, så søkes det 1.juni om å få bygge på huset og 6.juli så søkes det om å få bygge et helt nytt hus. - Til tross for at søknaden om nybygg er av nyest dato, behandlet administrasjonen den eldste søknaden om utvidelse da de fattet sitt vedtak.

Det at det for samme tiltak er søkt om to helt ulike formål er en saksbehandlingsfeil som skulle gjøre delegert vedtak av 17.09.2021 ugyldig.

4) HMS, sikkerhet og brønnbåter:

Den eksisterende bryggen til smoltanlegget ble som nevnt utvidet til dobbel lengde og oppgradert så seint som i 2018, og ble da dimensjonert i hht dagens størrelse på brønnbåter og ut fra produksjonsøkningen som fant sted ved smoltanlegget i 2015. Produksjonsnivået har vært uendret siden da. - Det skal derfor ikke kunne skje at det oppstår situasjoner som går på sikkerheten løs ved denne (nesten helt nye) bryggen; forutsatt at Mowi driver sin virksomhet på en forsvarlig måte med gode HMS-rutiner.

Alle brønnbåter har oppgitt maks dypgang (dvs hvor dypt båten går i sjøen når den er fullastet), og Mowi plikter å kjenne dybdeforholdene ved egen brygge og leie inn båter som er i hht disse. - Det skal av denne grunn ikke være mulig at båter tar nedi bunnen, med mindre virksomheten overlaster eller på annen måte driver uforsvarlig.

Mowi ASA (som eier anlegget ved Åbakkevika og et utall andre fiskeanlegg i Norge) har for øvrig skiftet ut de fleste brønnbåtene sine i perioden 2015-2021, og inngått en rekke nye leieavtaler på brønnbåter de siste par årene. [Kilder: Brønnbåteiernes Forening og artikler/ intervjuer i Skipsrevyen, iLaks.no, Maritimt Magasin, Fiskeribladet, Skipsfarts Forum, m.fl.]

Muligheten for å gjøre bevisste valg i forhold til innleie av brønnbåter har derfor absolutt vært til stede. - Om Mowi fullt bevisst (og ut fra et profittmotiv basert på færre anløp) inngår leieavtaler for gigantbåter som ikke kan benyttes ved de bryggene som de disponerer, så kan ikke dette senere brukes som argument for å få ta seg til rette med å bygge større havneanlegg.

Som før nevnt, så har flertallet av dagens brønnbåter en størrelse mellom 1200-3000 kubikk, og en dypgang som passer til dybdeforholdene i Åbakkevika. - **Flesteparten av disse båtene kan benyttes ved den eksisterende bryggen, etter at denne ble utvidet i 2018.**

5) I følge Mowi vil ikke en ny flytebrygge ha noen innvirkning på anleggets aktivitet eller arbeidsplasser:

I sitt vedtaksbrev av 17.09.2021 har administrasjonen begrunnet sin dispensasjon med at behov for næringsutvikling og arbeidsplasser også skal tillegges vekt.

Det foreligger imidlertid ingen dokumentasjon på at en ny gigantbrygge vil ha noen som helst betydning for disse forholdene. Tvert imot så sier Mowi selv at en ny brygge ikke vil ha noen effekt på hverken produksjon eller arbeidsplasser, i forhold til det man har med den eksisterende bryggen:

- I dispensasjonssøknaden av 01.06.2021 skrev Mowi at **aktiviteten ved smoltanlegget blir den samme** med en ny flytekai, som med den eksisterende betongbryggen.
- I søknad/ ansvarsretts-erklæring av 06.07.2021 oppga Mowi også at det omsøkte tiltaket **ikke vil berøre eksisterende eller fremtidige arbeidsplasser**, hvilket jo er klar tale for at en ny brygge (ifølge søker selv) ikke vil ha noen betydning for sysselsettingen ved anlegget (heller ikke i fremtiden) i forhold til en videre bruk av nåværende brygge.

Alle begrunnelser i dispensasjonssøknaden er således 'individuelle forhold', som vanligvis ikke regnes som gyldige årsaker for å dispensere fra Kommuneplanen og Plan- og bygningslovens byggeforbud i strandsonen.

6) Reguleringsplikt og tilsvarende saker i Masfjorden kommune:

Vi stiller også spørsmål til om ikke omsøkt tiltak, som er i strid med Kommuneplanen, ut fra sitt omfang er et reguleringspliktig tiltak, og at et eventuelt vedtak i denne saken derfor også vil kreve dispensasjon fra reguleringsplikten. - Viser her til tilsvarende dispensasjonssak på Eikemofoss i Masfjorden kommune i 2018, for en 36 meter lang flytebrygge. (Se vedlagt.) Viser også til en lignende sak på Solheim i Masfjorden kommune i 2017, hvor det ble søkt om dispensasjon til en 15 meter lang kai. (Se vedlagt.)

Ettersom begge disse sakene er i Masfjorden kommune og har mange likhetstrekk med omsøkt flytekai i Åbakkevika, vil vi tro at de vurderinger som Fylkesmannen gjorde i disse sakene også vil gjelde for dispensasjons-saken av 01.06.2021 for gbnr 38/2 Åbakkevika.

Avslutningsvis:

Vi ber om at dette sakstillegg med tilhørende vedlegg vil følge klagen av 06.10.2021 i den videre klagebehandlingen.

Med vennlig hilsen

Samtlige grunneiere med hus og/ eller naust ved Åbakkevika

VEDLEGG:

- 26.02.2018, Dispensasjonssøknad/ nabovarsel for bryggeutvidelse 2018 (inkl. kart-tegninger)
- 06.07.2021, Søknad om tillatelse til tiltak - Erklæring om ansvarsrett
- Fylkesmannens vurderinger i tilsvarende dispensasjonssaker i Masfjorden Kommune